

Тема: Провідні держави світу в міжвоєнний період. Доба «процвітання» у США. Велика депресія

План:

1. Політичний курс республіканської адміністрації
2. Робітничий та демократичний рухи
3. Особливості стабілізації у США. "Процвітання"
4. Велика депресія
- 5. "Новий курс" Рузвельта**

Література

1. Щупак І.Я., Л.В.Морозова «Всесвітня історія 10 клас».- Запоріжжя «Прем'єр» 2010 – 272с..
2. Гісем О.В. «Всесвітня історія 10-11 клас (розробки уроків)».- Харків «Ранок» 2007р.;
3. Полянський П.Б. «Всесвітня історія» 1914-1939. Підручник для 10 кл.- К.: «Генеза», 2002 – 289 с.;
4. Воронявський О.В. «Всесвітня історія»: Наочний довідник / О.В. Воронявський, Н.Л. Міщенко. – Х.: Вид-во «Ранок», 2011. – 128 с.
5. <http://ukrmap.su/uk-uh5> - Всесвітня історія

1. Влітку 1920 р. у США вибухнула глибока економічна криза, що зачепила всі галузі промисловості. Криза промисловості переплелася з аграрною кризою. Невдоволення робітників і фермерів їхнім тяжким становищем виявилось під час виборчої кампанії 1920 р. На виборах 1920 р. вони здобули перемогу. Їх кандидат на посаду президента США Уоррен Гардінг зібрав більш як 16 млн голосів. Єдиною серйозною реформою, здійсненою республіканцями, було надання виборчих прав жінкам (1920 р.). У серпні 1921 р. було підписано сепаратний договір між США і Німеччиною, за яким за США закріплювалися всі права, надані їм Версальським договором.

2. Економічна криза 1920-1921 рр. дала могутній поштовх до активізації робітничого руху. Криза 1920-1921 рр. дала новий імпульс і розвитку демократичного руху. Одним із важливіших його напрямків став негритянський рух. Тяжке економічне становище негритянського населення, жорстока расова дискримінація, терор куклукскланівців — усе це викликало опір негрів, очолюваних найбільшою негритянською організацією — Національною асоціацією сприяння прогресу кольорового населення, створеною ще у 1909 р. Одночасно розгорнувся негритянський рух під гаслом "Назад в Африку", що його очолив Маркус Гарві.

3. У 1922-1929 рр. відбувався бурхливий розвиток промислового виробництва. Важливим поштовхом до зростання виробництва стало поширення конвеєрного методу масового виробництва. Дедалі більшу роль почали відігравати акціонерні товариства й корпорації — своєрідні форми колективного бізнесу. На виборах 1924 р. у боротьбу вступила нова сила. Президентом США було обрано Куліджа. Новий уряд проголосив свій девіз: "Справа Америки — бізнес". У роки стабілізації загострилася боротьба між США та Великобританією за контроль над ринками та сировинними ресурсами. Американські монополії дедалі відчутніше тиснули на англійських конкурентів. Посилилось і морське протистояння.

4. Крах на Нью-Йоркській біржі 29 жовтня 1929 р. («чорний вівторок») сповістив про початок небувалої за глибиною і руйнівною силою економічної кризи. Криза призвела до небаченого зростання безробіття. На околицях міст вирости "гувервілі" — селища з халуп, у яких жили безробітні та їхні сім'ї, позбавлені житла. Розгорнувся масовий рух безробітних, які організували два "гоłodні походи" на Вашингтон. Вони вимагали забезпечення роботою, введення системи соціального страхування і видачі допомоги безробітним, припинення звільнень, збереження заробітків працюючим, визнання права на організацію профспілок. Криза припала майже повністю на час президентства республіканця Гувера. Він обійняв посаду 4 березня 1929 р. за півроку до початку кризи і залишив Білий дім рівно через 4 роки, коли криза вже проминула свій пік.

5. Спробою виходу з кризи, пом'якшення соціальної напруженості в суспільстві, спробою, що виявилася початком глибоких реформ американського суспільства, стала політика президента Франкліна Рузвельта в 1933-1941 рр., яка увійшла в історію під назвою "новий курс". Почалася хвиля банкрутства американських банків. Банківська криза не дала Рузвельтові часу на адаптацію до нової ролі, вона спонукала його одразу ж виявити видатні якості політика: динамізм, рішучість і новаторський підхід. Згодом, у 1934 р., була проведена девальвація долара і створена комісія по торгівлі акціями, яка здійснювала нагляд за діяльністю фондової біржи з метою припинення спекуляцій з завищеною вартістю.

Другою групою заходів, що були проведені на першому етапі «нового курсу», була пов'язана зі спробою вийти з аграрної кризи. Центральне місце серед них займав закон про регулювання сільського господарства 1933 р. Перші заходи «нового курсу» сприяли певній стабілізації економіки.

Однак початок економічного поживлення не привів до очікуваного спаду соціальної напруженості. "Новий курс" означав державне регулювання економіки, втручання держави в приватновласницьку діяльність. Було закрито дрібні банки, заборонено вивіз за кордон золота. Держава регулювала розвиток промисловості, яка ділилася на кілька груп. "Новий курс" передбачав також проведення соціальних реформ. Після довгих роздумів Рузвельт 1938 р. запропонував Конгресові нові реформи. "Новий курс" був своєрідним зламом в історії США XX ст. Розпочаті президентом Рузвельтом перетворення були спрямовані на вихід із кризи і на піднесення економіки. Повністю цієї мети так і не було досягнуто.

З 1939 р. Рузвельт відмовився від подальших реформ. Аж до вступу США у Другу світову війну його адміністрація прагнула закріпити вже здійснені реформи "нового курсу". З початком Другої світової війни США заявили про свій нейтралітет (5 вересня 1939 р.). Після нападу Японії на американську військово-морську базу Перл-Гарбор 7 грудня 1941 р. США вступили у війну на боці Антигітлерівської коаліції.